

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

katedra mezinárodních vztahů IPS UK FSV

Posudek na magisterskou diplomovou práci zpracovanou na katedře mezinárodních vztahů IPS by měl obsahovat Vaše vyjádření k následujícím bodům. Při zpracování posudku můžete použít následující část tohoto souboru, kde vyplníte své hodnocení do jednotlivých polí.

Jméno diplomanta/ky

Bc. Jan Hájek

Název práce

Druhá libanonská válka versus válka v Gaze

Konzultant/ka práce

PhDr. Radana Makariusová Ph.D.

Oponent/ka práce

PhDr. Filip Fuxa

semestr/rok

Letní semestr 2012

počet stran

80

počet znaků

158 370

1. koncepce práce

- i. volba tématu, formulace výzkumné otázky a jejich zdůvodnění; přiměřenost, původnost;
- ii. teoreticko-metodologické ukotvení – výběr a zdůvodnění; metoda zpracování;
- iii. volba zdrojů, kritický rozbor literatury, příp. dalších použitých zdrojů;
- iv. struktura textu (úplnost, správnost a přiměřenost členění, logická provázanost);

I. Autor si pro svou diplomovou práci zvolil aktuální, hojně diskutované téma. Zaměřuje se na komparaci dvou válečných konfliktů, které vedl Izrael v první dekádě 21. století, a to druhou libanonskou válku v roce 2006 a konflikt v pásmu Gazy v roce 2008. Autor hledá důvody selhání Izraele v konfliktu prvním a naopak úspěchu v konfliktu druhém, a to v celé jejich provázanosti. Zkoumá, zdali klíčovým faktorem neúspěchu/úspěchu Izraele bylo politické a armádní vedení, rozdílná připravenost izraelských ozbrojených sil a vojensko-taktická příprava Hamásu a Hizballáhu, přičemž za hlavní důvod předpokládá právě připravenost izraelských ozbrojených sil. Takto položenou výzkumnou otázku lze považovat za původní, přiměřenou diplomové práci a autorem zvolenou metodou zkoumatelnou.

II. Diplomová práce je koncipována jako komparativní studie. Jako případy pro analýzu byly vhodně zvoleny konflikty Izraele s Libanonem v roce 2006 a válka v Gaze 2008. Poměrně malý časový odstup obou konfliktů umožňuje sledovat měnící se pojetí války na straně Izraele v rámci daného kontextu. Metodu autor nespécifikuje, ale z textu vyplývá, že se jedná o komparativní empiricko-analytický přístup.

Jako nezávislé proměnné vstupující do analýzy autor určil politické a armádní vedení, připravenost izraelských ozbrojených sil a vojensko-taktická příprava Hamásu a Hizballáhu. Za klíčovou proměnnou pak považuje připravenost izraelských ozbrojených sil, která vychází z teorie založené na účinku. Autor opakovaně uvádí, že se jedná o deklarované proměnné, nicméně chybí zde lepší vysvětlení, dle jakého klíče byly zvoleny.

Jako hlavní teoretický nástroj slouží v této práci teorie založená na účinku, neboli EBO (Effect-Based Operations). Teorie je sice zvolena vzhledem k tématu vhodně, nicméně její nedostatečné ukotvení je slabinou práce. Teorii autor představuje hned v první kapitole. Zaměřuje se téměř výhradně na její praktický, strategický přesah (využívá koncepci generála D. Deptuly, jako zdroje teorie identifikuje G. Douheta či Billyho Mitchella) a zcela pomíjí rozsáhlou teoretickou debatu o EBO na poli strategických studií. EBO můžeme chápat v podstatě jako sofistikovaný přístup ve vojenské vědě, který využívá celou škálu nástrojů (včetně matematických modelů, kvantifikace proměnných, pravděpodobnosti, teorie sítí). Pochopitelně autor má právo zvolit v rámci EBO takový teoretický proud, který mu vyhovuje pro danou práci, ale měl by v teoretické části prokázat komplexnější znalost přístupu, zařadit ho v rámci strategických studií a studia války, lépe teoreticky definovat a zařadit (např. v rámci paralelních přístupů jako jsou Target-Based Operations, Objectives-Based Operations), zmínit teoretickou debatu o EBO (kritika, slabiny přístupu - např. Vego, Martin. *EBO: A Critique*. Joint Force Quarterly 2006. No. 41. s. 51-57. nebo Bowman, Christopher W. *Operational Assessment - The Achilles Heel of Effects-Based Operations?* Newport: Naval War Collage 2002.).

III. Literatura použitá u vlastní analýzy je dostačující, nicméně literatura zabývající se konceptem EBO by mohla být bohatší, a to, jak je uvedeno výše, zejména v oblasti teoretické debaty.

IV. Text je strukturovaný do čtyř kapitol, úvodu a závěru. Práce si zachovává logiku, jednotlivé kapitoly jsou provázány. Autor na počátku každé z nich uvádí cíl, hlavní myšlenku, což práci zpřehledňuje a usnadňuje sledování logiky argumentace.

2. zpracování tématu (výběr zdrojů pro jednotlivé aspekty zvolené problematiky, interpretace přebíraných poznatků, argumentace, formulace vlastních poznatků, včetně vyvození závěrů, přesnost vyjadřování; příp. práce s daty – úplnost, přesnost, správnost postupů; konformita s projektem);

Práce má jasně formulovanou hypotézu, kterou se snaží ověřit. Autor nejdříve vykresluje kontext obou válek a následně se zaměřuje na historický vývoj obou konfliktů. Tyto pasáže jsou pro další analýzu sice důležité, nicméně je jim přece jen věnován až příliš velký prostor (18 stran).

V rámci operacionalizace autor pečlivě vykresluje jednotlivé proměnné. U první proměnné se zaměřuje na nezkušenost izraelských vysokých politických i vojenských představitelů v případě druhé libanonské války a naopak kompetentnost činitelů při operaci Lité olovo. Autor vhodně argumentuje při prezentaci kontrastů mezi jednotlivými představiteli v případě klíčových rozhodnutí.

V rámci druhé proměnné se autor zaměřuje na kvalitu izraelských ozbrojených sil a zjišťuje, že v případě Libanonu doplatila armáda na rozsáhlém finanční škrty a na aplikaci EBO s důrazem na letectvo, kdežto po neúspěchu v konfliktu se vojensko-politické vedení poučilo a armáda se vrátila k starým osvědčeným metodám. Autor srovnává oba konflikty a poukazuje na skutečnost, že aplikace EBO byla v případě Izraele neúspěšná.

U poslední proměnné autor srovnává Hamás a Hizballáh, jejich připravenost na konflikt na rovině vojensko-taktické. Zjišťuje sice, že Hizballáh byl připraven lépe, ale že tato skutečnost nemohla mít zásadní dopad na výsledek války.

V závěru autor potvrzuje svou hypotézu, jelikož ze tří analyzovaných proměnných měla kvalitativně na výsledek války největší vliv právě (ne)aplikace doktríny EBO.

Samotná analýza proměnných a provedená komparace je kvalitní a detailní. Snad by se jí dala vytknout přílišná deskriptivita a spoléhání na sekundární literaturu, nicméně to je vzhledem k povaze výzkumu pochopitelné.

Práce odpovídá předloženému projektu.

3. standardy vědeckého textu (bibliografie, odkazy, citace);

Tato oblast je největší slabinou celé práce. Autor sice poctivě v textu odkazuje na použitou literaturu, nicméně citace a potažmo i bibliografie jsou neúplné, postrádají některé klíčové údaje.

Členění bibliografie na "Monografie" a "Články" není nejšťastnější, vhodnějším se zdá rozdělení pramenů na literaturu periodickou a neperiodickou. Autor mezi "Články" uvádí i studie, které byly vydány samostatně (např. RAND) a patří k neperiodické literatuře. U všech citovaných děl v rámci periodické literatury chybí povinné údaje jako je ročník (Vol.) a číslo (No.). V některých případech (např. Cheek, G, *Effects based operations: The end of dominant maneuver?*, Smith, E, *Effect Based Operations*, Information age transformations series) chybí rok vydání či je celkově údaj neúplný (Norton, A, (2007), *Hezbollah*).

Část studií, na něž autor odkazuje, je očividně citována (prakticky není možnost, jak se k některým citovaným dokumentům např. o EBO dostat fyzicky) z internetu, nicméně v celé práci není jediný internetový odkaz, nemluvě o datu, kdy autor informace z internetu přejímal.

U článků chybí název periodika/webu z něhož pochází.

4. stylistická a jazyková úroveň textu;

V práci se vyskytuje větší míra pravopisných chyb a překlepů. Zejména se jedná o interpunkci, velká písmena (např. názvy válek se v češtině píší s malým písmenem na začátku), občas chyby v typografii (stírání rozdílů mezi spojovníky a pomlčkami), chybějící slova (viz anotace). Ve stylistice se občas objevují neobratnosti způsobené překladem z angličtiny.

5. formální úplnost výtisku (čestné prohlášení, obsah, resumé, projekt);

V pořádku. Práce obsahuje všechny výše zmíněné formální náležitosti.

6. dílčí připomínky (pokud nejsou uvedeny jako součást hodnocení výše uvedených aspektů práce); příp. náměty či otázky k obhajobě;

Kromě výše uvedených problémů by bylo vhodné vyjádřit se k následujícím otázkám: Jaké jsou největší slabiny teorie EBO? Zač je EBO kritizována nejvíce? V případě Izraele EBO nebyla účinná, lze tedy obecně definovat zásady, za jakých podmínek je EBO možné úspěšně použít a za jakých nikoliv? Jaký může mít neúspěch EBO vliv na další vývoj v izraelských ozbrojených silách?

7. celkové hodnocení (práce ne/odpovídá požadavkům kladeným na DP; ne/doporučení práce k obhajobě; nejsilnější, příp. nejslabší stránky práce; příp. doporučení na zvláštní ocenění [pochvala děkana za vynikající DP]);

Práce Jana Hájka odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci a lze ji doporučit k ústní obhajobě. Zajímavé, fakticky bohaté a kvalitní provedení vlastní komparativní analýzy bohužel naráží na nedostatečné teoretické ukotvení práce, nedostatky v bibliografii a citacích a na ne zcela vybroušenou jazykovou úroveň textu.

8. navrhovaná klasifikace.

S ohledem na nevyváženou kvalitu práce navrhuji hodnocení "velmi dobře" až "dobře" dle obhajoby.

datum

podpis

14. června 2012

Filip Fuxa